Yttrande
2021-09-28

Socialdemokraterna
2.2.7

Yttrande angående – yrkande från Miljöpartiet och Vänsterpartiet om överklagan av deldom ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad (HVO-projektet) verksamhet vid Preemraff i Göteborgs kommun, Mål nr M 2673-19

Yttrandet

Socialdemokraterna ser klimatfrågan både som viktig i sig själv och som en del i arbetet för internationell och nationell rättvisa. Kriser har en tendens att vara ojämlikt fördelade. Vare sig det gäller globala pandemier, finansiella sammanbrott, utfiskade hav eller krig drabbas alltid de fattigaste och svagaste hårdast. Klimatkrisen får nog konstateras utgöra ett sorts undantag, eller trendbrott, från denna regel. Även om den rika världen kan isolera sig, beskydda sig, artificiellt anpassa sig, och även om den fattigare delen av världen får bära erosionens och försurningens bördor tyngst, kan ingen nivå av ackumulerat kapital kompensera för att delar av jorden snart blir obeboeliga för det mänskliga släktet.

Vetenskapen är otvetydig; människans påverkan på jordens klimat, genom utsläpp och förbränning, konsumtion och industri, börjar närma sig den nivå där det inte längre finns någon väg tillbaka. I flera decennier har vi uppmärksammat såväl miljö- som klimatfrågan. Under det socialdemokratiskt ledda rödgröna styret genomfördes många långtgående reformer för att bidra till landets klimatarbete. Under denna mandatperiod har vi tagit initiativ till att skapa Fossilfritt-gruppen, där prestigelöshet och ett gott samarbetsklimat har lett fram till att en mängd positiva klimatåtgärder har kunnat genomdrivas i bredaste möjliga enighet.

Men den kommunala kompetensen utsträcker sig inte till de stora utsläppen. Den fossila förbränning som sker i det privata näringslivet har under mer än ett sekel varit en grundläggande förutsättning för svensk tillväxt, export, sysselsättning och välfärd. Det har helt enkelt inte funnits tillräckliga alternativ för att trygga energiförsörjning och producera de varor och tjänster som människor funnit behov av. Den kopplingen är bruten nu. Med elektrifieringens, digitaliseringens och hållbarhetens framåtmarsch finns förutsättningar för en grön omställning av ekonomin i allmänhet och industrin i synnerhet – utan att människor tvingas lämna sina arbeten eller försämra sin levnadsstandard.

Men denna insikt – omställningens möjligheter och krisens realiteter – förpliktigar. Det är inte rimligt att omställningen ska innebära att den gröna tekniken och den hållbara produktionen byggs ut, samtidigt som den fossila förbränningen fortsätter. Någonstans måste även näringslivet förmås se

bortom kvartalsrapporter och kortsiktiga vinster, vilket många såväl stora som mindre företag redan gör. Klimatet måste ges företräde.

Men partierna har tyvärr lämnat in sitt yrkande vid fel tidpunkt och i fel instans. Miljö- och klimatnämnden, som sköter ärenden som rör Miljöbalken, har vid flera tillfällen yttrat sig som remissinstans gällande tillståndet för verksamheten vid Preemraff. Även om Miljöpartiet och Vänsterpartiet hade inkommit med sitt yrkande i rätt nämnd bedömer vi ärendet som mycket komplicerat för staden att driva rättsligt – i sitt sista yttrande konstaterade nämligen miljö- och klimatnämnden att man var tillfreds med tillståndsgivningen. En överklagan hade därmed stått i motsats till nämndens – och därmed stadens - eget yttrande och egna ståndpunkt i den aktuella frågan. Vi väljer därför att, trots gemensam ambition och intention, avslå förslaget.

Däremot bör yrkandet från Miljöpartiet och Vänsterpartiet tillåtas aktualisera frågan om huruvida staden har en något för svag ingång i klimatomställningsarbetet. Inför kommande ansökningar och tillståndsdiskussioner menar vi att staden kan överväga en ännu mer klimatsmart linje, där fossil verksamhet som regel ska ersättas – inte utökas - med förnybar verksamhet.

Yrkande
2021-09-24

Ärende 2.2.7

Yrkande angående – Yrkande om överklagan av deldom ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad (HVOprojektet) verksamhet vid Preemraff i Göteborgs kommun, Mål nr M 2673-19

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1) Stadsledningskontoret får i uppdrag att redovisa årliga utsläpp av koldioxid från Raffinaderierna, Ryaverken, Rosenlundsverken, avfallsförbränningen och alla andra utsläpp från de källor som Göteborgs Energi har för produktion av fjärrvärme. Redovisningen ska ske årsvis och per anläggning. Redovisningen ska ske f.o.m 2010 fram till 2040.
2) Göteborgs Energi får i uppdrag att redovisa en plan för att fjärrvärmen blir helt fri från klimatgaser 2040, samt investeringskostnader för de nya klimatgasfria anläggningarna.
3) Stadsledningskontoret får i uppdrag att redovisa vilka effekter en överklagan av Preemraffs ansöka skulle få på punkt 1 och 2 ovan.

Yrkandet

Göteborg står inför stora utmaningar när det gäller utsläpp av klimatgaser. En stor det av utsläppen kommer från raffinaderierna, Ryaverken och Renovas avfallsanläggningar. Dessa anläggningar förser stadens med el och fjärrvärme. I framtiden måste vi hitta andra lösningar såsom kärnkraftsel, värmepumpar, solceller, geovärme, vätgasproduktion mha elektrolys mm för att på sikt få en fjärrvärme och en elproduktion utan klimatgaser.

Stadens nuvarande energiförsörjning rimmar mycket illa med IPCC-rapporter, samt stadens ambition om att minska sina utsläpp av klimatgaser.

Staden och Göteborg Energi gör stora vinster på fjärrvärmen och sin elproduktion, som till stor del är baserad på fossila bränslen. SD anser att staden prioriterar vinst framför en smart och hållbar energiproduktion baserad på solkraft, kärnkraft och vattenkraft. Det är olyckligt.

Den långsiktiga lösningen för Göteborgs och Sveriges ökade elbehov är att återstarta avstängda kärnkraftverk, bygga minikärnkraftverk och satsa på 4:e generationens kärnkraft. Det är det enda sättet om man vill få ner koldioxidutsläppen.

Det krävs en omställning för att fasa ut dagens fordon som drivs med fossila bränslen. Det kommer att dröja decennier innan hela fordonsparken är utbytt till elbilar. Utsläppen är globala och om man ska överklaga Preemraffs ansökan måste man säkerställa att inte verksamheten flyttar till ett annat land. Men får inte ägna sig åt ett nollsummespel.

Avslagsyrkande (M, L, C, D)
Särskilt yttrande (KD)

24 september 2021 2.2.7

Avslagsyrkande angående – yrkande om överklagan av deldom ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad (HVO-projektet) verksamhet vid Preemraff i Göteborgs kommun, Mål nr M 2673–19

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Avslå yrkandet.

Avslagsyrkandet

I november 2020 fick Miljöförvaltningen möjlighet att uttala sig till Mark- och miljödomstolen gällande att Preem-raffinaderiet i Göteborg ansökt om förnyat tillstånd för framställning av fordonsbränsle från petroleumråvara och förnybar råvara. Förvaltningen lämnade ett antal synpunkter bland annat om att öka produktionen av biodrivmedel, skärpta utsläppsvillkor och att skyddsåtgärder ska vidtas för artsskyddade arter men även kompensationsåtgärder för allmänna naturvärden.

Vi förlitar oss på att Miljöförvaltningen har värderat ansökan väl både utifrån stadens pågående miljöarbete och Miljöbalken. Göteborgs stad har inte rätt att överklaga eftersom vi inte bestridit ärendet tidigare. Dessutom är det Miljö- och klimatnämnden som hanterar ärenden rörande Miljöbalken och inte något Kommunstyrelsen fattar beslut om. Mot denna bakgrund avslår vi yrkandet.

Kommunstyrelsen
Yrkande (Miljöpartiet, Vänsterpartiet)
2021-09-15

Yrkande om överklagan av deldom ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad (HVO-projektet) verksamhet vid Preemraff i Göteborgs kommun, Mål nr M 2673-19

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Göteborg stad överklagar deldom Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad (HVO-projektet) verksamhet vid Preemraff i Göteborgs kommun, Mål nr M 2673-19
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att skyndsamt återkomma med förslag på överklagan i enlighet med vad som framgår i detta yrkande.

Yrkandet

Mark- och miljödomstolen tillåter i sin deldom Preemraff Göteborg att fortsätta med sin fossila produktion samtidigt som man startar upp en ny HVO-anläggning. Det innebär att de totala utsläppen från anläggningen kommer att öka när anläggningen utöver dagens tillåtna 6 miljoner ton råvara ökas till 7,6 miljoner ton per år fram till och med år 2036.

Göteborgs stad har ett ambitiöst miljö- och klimatprogram med mål om klimatutsläpp nära noll till 2030. Målet inkluderar hela Göteborgs geografiska yta. Vi rödgrönrosa menar att det nya tillståndet kommer att motverka möjligheterna att uppnå klimatmålet.

Vi ser positivt på att Preem arbetar för att ställa om sin verksamhet från fossilt till förnybart under förutsättning att den förnybara råvaran är hållbart producerad. Men omställningen behöver ske snabbt om vi ska kunna nå våra klimatmål i linje med Parisavtalet. Vi är därför kritiska till att Preem i sin ansökan vill *utöka* verksamheten istället för att *ersätta* fossil råvara med förnybar.

I det klimatnödläge som vi befinner oss i, är det oacceptabelt att utsläppen av koldioxid tillåts öka utan att en tidsbestämd plan för total utfasning av fossil råvara finns. Ett utökat tillstånd där man behåller hela den fossila produktionen och adderar förnybart gör att Preem, som redan är en av de tio största punktkällorna i Sverige ökar sina utsläpp ytterligare. Därför menar vi att ett utökat tillstånd behöver innehålla tydliga krav på snabb utfasning av fossil råvara.

Med den dispens som domen meddelar från förbud i artskyddsförordningen, medför tillståndet även negativ påverkan på den biologiska mångfalden.